

Stockholm den 1 oktober 2021

R-2021/1341

Till Justitiedepartementet

Ju2021/02498

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 1 juli 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över departementspromemorian Nya regler för delgivning och bevisupptagning inom EU (Ds 2021:21).

Sammanfattning

Advokatsamfundet ställer sig i huvudsak positivt till de förslag som lämnas i promemorian om kompletterande ändringar i svenska författningar som föranleds av Europaparlamentets och rådets förordningar; 2020 års delgivningsförordning och 2020 års bevisupptagningsförordning, och har med undantag för de synpunkter som följer nedan ingen erinran mot de författningsändringar som föreslås i promemorian.

Advokatsamfundet bedömer att de föreslagna författningsändringarna är acceptabla utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv och noterar därvid kraven på att handlingar ska vara översatta, att elektronisk delgivning ska godkännas av den som söks för delgivning och att den eftersökte i vissa fall kan vägra att ta emot handlingen. Förslagen aktualiserar såvitt kan bedömas inga frågor kring förenligheten med svensk grundlag eller Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Synpunkter

Den 25 november 2020 utfärdades Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1784 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra

handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (2020 års delgivningsförordning) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1783 om samarbete mellan medlemsstaterna i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (2020 års bevisupptagningsförordning). Dessa förordningar blir direkt tillämpliga i Sverige den 1 juli 2022. På innehållet i dessa förordningar ges således inga synpunkter.

Ett decentraliserat it-system

Advokatsamfundet ser stora fördelar med att digitalisera förfarandet i samarbetet avseende delgivning och bevisupptagning. Det är därför angeläget att hitta en ordning som främjar en digital hantering och tillgången till it-systemet. Fråga är om det av detta skäl är motiverat att ge alla myndigheter som har behov av att delge handlingar direkt tillgång till det decentraliserade it-systemet, i stället för att ansöka om bistånd hos Länsstyrelsen i Stockholms län. Mot bakgrund av att länsstyrelsen redan idag bistår domstolar och andra myndigheter med vissa delgivningsuppgifter, anser Advokatsamfundet ändå att den föreslagna ordningen kan antas bli mest effektiv och minst resurskrävande.

I promemorian anges att de handlingar som överlämnas från en myndighet till Länsstyrelsen i Stockholms län för delgivning i en annan medlemsstat bör kunna lämnas antingen i pappersformat eller via telefax eller e-post. Det föreslås att det inte införs några bestämmelser i lag eller förordning om metoden för översändande, utan att det är upp till länsstyrelsen att i samråd med de myndigheter som söker bistånd med delgivningen avgöra hur handlingarna ska överlämnas.

Med tanke på att EU-förordningarna betonar digital kommunikation, och Advokatsamfundet ser stora fördelar med ett sådant kommunikationssätt, kan det enligt Advokatsamfundet finnas skäl att överväga om metoden för översändande av handlingar till länsstyrelsen som utgångspunkt ska vara e-post. Det skulle kunna tjäna som en anvisning om att anpassa metoderna till ett digitaliserat förfarande. Utrymme ska förstås fortfarande finnas för att i varje enskilt fall bedöma vad som är lämpligt med hänsyn till handlingarnas innehåll och metodens säkerhet och tillförlitlighet.

Elektronisk delgivning

I den omarbetade delgivningsförordningen införs en möjlighet för medlemsstaterna att delge en person i en annan medlemsstat direkt på elektronisk väg (artikel 19 i 2020 års delgivningsförordning). Delgivning av rättegångshandlingar får ske direkt med en person som har en känd delgivningsadress i en annan medlemsstat genom de elektroniska delgivningsmetoder som finns tillgängliga för inhemsk delgivning.

Advokatsamfundet är positivt till att det i delgivningslagen anges att endast myndigheter får skicka handlingar på elektronisk väg i enlighet med artikel 19 i 2020 års delgivningsförordning och att metoden endast får användas när det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna i delgivningsärendet.

I Sverige får endast myndigheter skicka handlingar för delgivning på elektronisk väg, men enligt förordningen (artikel 19.1 b) finns denna möjlighet även för en part som ansvarar för att delge handlingar i ett rättsligt förfarande. Den föreslagna lydelsen innebär således att det är möjligt även för parter att delge handlingar elektroniskt till en mottagare i Sverige, motiverat med principen om ömsesidigt förtroende. Med hänsyn till de villkor som uppställs i förordningen för att sådan partsdelgivning ska kunna ske, har inte Advokatsamfundet någon erinran mot promemorian's förslag.

Möjligheten till bevisupptagning via diplomatiska och konsulära tjänstemän

I promemorian anges att det inte bör införas några nationella regler som möjliggör bevisupptagning via diplomatiska och konsulära tjänstemän på en annan medlemsstats territorium. Skälet för detta anges vara att en sådan ordning är svår att förena med rättegångsbalkens bestämmelser om bevisupptagning. Detta skäl utvecklas inte närmare i promemorian.

Eftersom det förekommer att en begäran om bevisupptagning i utländsk domstol tar lång tid och kan vara problematisk att hantera, skulle Advokatsamfundet se stora effektivitetsvinster med att tillåta bevisupptagning via diplomatiska och konsulära tjänstemän. En sådan ordning skulle gagna krav på skyndsamhet och snabba avgöranden, som är grundläggande ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Det är den svenska domaren som förestavar ed och som således utför den myndighetsutövning som är förknippad med bevisupptagningen. Att bevaka att förhöret i övrigt äger rum under rättssäkra former och med ljud- och bildupptagning, förenliga med rättegångsbalkens

krav, bör kunna ske av diplomatiska och konsulära tjänstemän. För att tillåta detta skulle alltså krävas kompletterande nationella regler. Enligt Advokatsamfundet bör det övervägas om sådana kompletterande regler ska införas.

Tillämpnings- och övergångsbestämmelser

Det går inte att med säkerhet säga när skyldigheten att kommunicera via det decentraliserade it-systemet inträder, eftersom det beror på framtagandet av systemet. I promemorian anges därför att de ändringar i de kompletterande bestämmelserna som motiveras av den nya kommunikationsmetoden bör träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Advokatsamfundet har ingen annan synpunkt på förslaget än att det är angeläget att inrättandet av systemet sker så skyndsamt som möjligt.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander